

JURIDISKA
FÖRENINGEN

Åsiktsprogram

2023/2024

1. Grundpelare

Juridiska Föreningen (JF) är en religiöst och partipolitiskt obunden demokratisk förening som står för alla människors lika värde. JF ska i alla lägen arbeta för föreningens och medlemmarnas bästa, både externt och internt.

2. Studentrepresentation och studentinflytande

JF anser att ett starkt studentinflytande är av yttersta vikt. Det ska finnas studentrepresentation i alla beredande och beslutande organ vid universitetet. Om beslut ska fattas av en ensam beslutsfattare ska detta ske i samråd med studentrepresentanter. Vid representation i olika organ ska studenten ha rätt att kompensera eventuella missade obligatoriska moment. Studentinflytande och studentrepresentation är ett delat ansvar mellan JF och Juridiska fakulteten. Fakulteten måste ta ansvar för att bjuda in JF till diskussion och verka för en öppen dialog.

3. Prioriterad och angelägna frågor

Fullmäktige har valt ut en fråga som ska prioriteras i JF:s utbildningsbevakande och utbildningspolitiska påverkansarbete. Att denna fråga prioriteras ska inte innebära att andra viktiga frågor åsidosätts. För att understryka detta har fullmäktige också valt ut två angelägna frågor.

3.1 Prioriterad fråga

JF har för verksamhetsåret 2023/2024 valt att prioritera följande fråga:

3.1.1 Utbildningen på avancerad nivå och masterprogram

JF understryker att fakulteten måste ta ansvar för att säkerställa ett tydligt kvalitetssäkringssystem av juristprogrammets avancerade nivå och på masterprogrammen. Detta kan med fördel uppnås genom att fakulteten genomför kursvärderingar på samtliga fördjupningskurser och masterprogrammen, anordnar kurskonferenser samt sammanställer kursutvärderingar där studenternas åsikter och upplevelse av kursen bearbetas och utvärderas. Om problemområden identifieras ska relevanta åtgärder vidtas och dokumenteras. Kursutvärderingarna och relevant återkoppling ska tillgängliggöras för de studenter som besvarat respektive kursvärdering. Uppföljning av resultaten av kursutvärderingar bör genomföras inför att kursen ges nästa gång. Kursutvärderingsresultat, eventuella beslut om åtgärder samt resonemang bakom beslut att inte vidta åtgärd ska kommuniceras till efterföljande kursgrupp. Kursutvärderingarna och

sammanställda kursvärderingar ska också publiceras på ett sätt som möjliggör att samtliga studenter kan ta del av resultatet.

Även om det som ovan nämns om kursutvärderingssystem i hög grad gäller även för kurser på avancerad nivå ser JF att det för dessa kurser i vissa avseenden finns andra förutsättningar. Fördjupningskurserna kräver ett hållbart och ändamålsenligt system för kurskonferenser. JF ska alltid få ta del av kursvärderingar och ges möjlighet att framföra åsikter till kursföreståndaren. Finns det kursombud för kursen bör det hållas en kurskonferens. Om inga kursombud finns ska det finnas andra möjligheter för JF att föra dialog med kursföreståndaren.

JF anser att studenterna ska erbjudas ett varierat, kvalitativt och inspirerande utbud av kurser på avancerad nivå. Utbudet bör täcka in samma ämnesområden under läsperioderna på både höst- och vårtermin. Det ska också i största möjliga mån åter spegla studenternas önskemål.

JF anser också att det ska finnas en tydlig kommunikation från Juridiska fakulteten gällande alternativa sätt att påverka formen av sin utbildning på avancerad nivå såsom masterutbildning, utbytesstudier och möjligheten att tillgodoräkna sig kurser från andra fakulteter och lärosäten.

JF anser att fakulteten ansvarar för att Rättighetslistan följs på utbildningen på avancerad nivå och på masterprogrammen. Detta innefattar bland annat att litteraturlistor finns tillgängliga på hemsidan i rätt tid, att resultat publiceras senast 15 arbetsdagar efter examinationstillfället samt att kursansvarig ska finnas tillgänglig under tentamenstillfällen. Fakulteten bör också bistå JF i arbetet med att tillsätta kursombud på fördjupningskurserna.

Vid examination i form av examensuppsats anser JF att det är av största vikt att det inte är samma person som handleder en student, som sedan examinerar samma student. Det är fakultetens ansvar att tillgodose detta.

3.2 Angelägna frågor

JF har för verksamhetsåret 2023/2024 valt att behandla följande två frågor som angelägna:

3.2.1 Studiemiljöarbete

JF anser att Juridiska fakulteten ska verka för att åtgärda den ohälsa som finns på juristprogrammet, vilken huvudsakligen utgörs av studiestress. Under det gångna verksamhetsåret har fakulteten, tillsammans med JF, utrett möjliga åtgärder för att reducera negativ studiestress. JF:s huvudsakliga förslag på åtgärd har under ett antal år varit ett så kallat vinterlov. Med vinterlov avses fem arbetsdagers mellanrum mellan höst- och vårtermin för att möjliggöra sammanhängande återhämtning. Arbetet med vinterlovet har sedan mynnat ut i ett generellt och övergripande arbete med stressreducerande åtgärder.

Det kommande året är det av största vikt att fakulteten aktivt arbetar för implementering och uppföljning av de åtgärder som utretts. JF anser att fakulteten ska följa upp hur införandet av bestämd åtgärd har gått, utvärderar resultatet och gör anpassningar om det behövs samt vid behov utreder andra möjliga åtgärder. JF ser det som särskilt nödvändigt att fakulteten implementerar åtgärder som möjliggör återhämtning såväl under pågående kurser som efter avslutad kurs och mellan terminer. Med återhämtning avses tid för vila, men även tid till att göra annat än att studera. Den rådande bristen på återhämtningsperioder på programmet är ett stort problem som påverkar juriststudenternas mående negativt. Återhämtning är således en oundviklig del i arbetet att förebygga stress och psykisk ohälsa.

Den psykiska hälsan ser JF skulle främjas av att fakulteten erbjuder studenterna kontakt med kurator och andra stödfunktioner. Andra åtgärder som fakulteten bör vidta är att säkerställa att resultat publiceras i tid i enlighet med Rättighetslistan, då försenade resultat är något som bidrar till studiestress. Vid examination bör det även framgå datum och tid för när resultatet kommer att publiceras. Om resultatpubliceringen skulle avvika från den kommunicerade tiden ska det tydligt framföras till studenterna.

JF anser att öppen publicering av studieresultat bidrar till ökad studiestress och betygshets. Därför ska fakulteten se över formerna för hur studenternas resultat publiceras och i största möjliga mån publicera resultaten enskilt till varje student.

Arbetsbelastningen på vissa kurser är oproportionerligt hög. JF anser därför att Juridiska fakulteten borde ta ett sammanhållet ansvar för att arbetsbelastningen på kurserna som ges vid Juridiska fakulteten är jämn och att tidsåtgången för kurserna motsvarar heltidsstudier, varken mer eller mindre.

Juridiska fakulteten bör även undersöka nya pedagogiska och organisatoriska metoder som bidrar till att flytta fokus från betyg. JF vill uppmärksamma att klimatet på juristprogrammet är en bidragande faktor till studiestressen. JF anser att fakulteten bör inleda ett mer aktivt arbete för att stävja betygshetsen på juristprogrammet, bland annat genom att undersöka alternativ till det betygssystem som idag används vid juristprogrammet. JF uppmuntrar fakulteten att engagera sig tillsammans med de andra svenska lärosätena som ger juristutbildningen för att verka för en nationell översyn av betygssystemet.

JF anser även att Juridiska fakulteten ska fortsätta verka för ökad tillgänglighetsanpassning för att ytterligare underlätta för personer med funktionsnedsättningar och personer med behov av pedagogiskt stöd.

JF anser att fakulteten tillsammans med studenterna ska arbeta för att förbättra den fysiska och psykiska studiemiljön. JF uppmuntrar att fakulteten prioriterar en stor variation av studieplatser, där olika behov tillgodoses. Det ska finnas studieplatser med möjlighet till självstudier, vilket innefattar studieplatser med tillgång till större skrivbordsyta, tysta studieplatser, studieplatser med tillgång till datorer samt enskilda läsplatser. Vidare ska det finnas studieplatser som möjliggör grupparbeten och konversation. JF anser att studenterna måste ha tillgång till ett adekvat antal

studieplatser och understryker att antalet studieplatser länge har varit lågt och får därför under inga omständigheter minska.

Bristen på studieplatser är ett universitetsgemensamt problem, som behöver hanteras med både centrala och fakultetsspecifika lösningar. Tillgången till studieplatser ska inte bero på vilken fakultet studenterna studerar vid. Vid strategisk campusutveckling måste alltid studentperspektivet vara en avgörande och central del av arbetet.

Studenterna ska även ha tillgång till ett brett och bra juridiskt bibliotek med generösa öppettider, med goda möjligheter att få stöd av bibliotekarierna, både via mejl, telefon och på plats. Fakulteten bör verka för en hög säkerhet och en trygg miljö för studenter och anställda vid Juridiska fakulteten. JF ser det som viktigt att fakulteten genomför både fysiska och psykosociala skyddsronder för studenter minst en gång per läsår.

3.2.2 Kursutvärderingssystem

JF anser att ett komplett kursutvärderingssystem består av en kursvärdering, en kurskonferens, en kursutvärdering samt återkoppling till både svarande och efterföljande studentgrupp. Kursutvärderingssystemet behöver vara utformat så att svarsfrekvensen är hög och att resultatet visar studenternas faktiska åsikter.

Kursvärderingar ska genomföras på samtliga kurser som ges av Juridiska fakulteten. JF uppmanar att kursvärderingarnas utformning anpassas efter respektive kurs, men vill starkt betona att studenterna alltid ska ha möjlighet att utvärdera hela kursen, inbegripen kurslitteratur, referenslitteratur, lärarinsatser, examination samt huruvida kursen främjat ett öppet och kritiskt diskussionsklimat och förhållningssätt. Det är fakultetens ansvar att se till att studenter ges möjlighet att själva uttrycka sina åsikter om kurser, exempelvis genom fritextsvar i kursvärderingar. JF anser att det är av största vikt att studenternas åsikter kommer till uttryck för att säkerställa kvalitetssäkring. JF anser att tid för genomförande av kursvärdering alltid ska avsättas i studenternas kursschema.

JF ska även fortsättningsvis få ta del av kursvärderingarna från fakulteten i sin helhet.

Kursutvärderingssystemet ska innefatta en kurskonferens, där kursombud, JF, kursföreståndare eller annan undervisande lärare och kursadministratör deltar. Fakulteten ansvarar för att kalla till och leda kurskonferenserna samt föra dokumentation. JF uppmanar att kurskonferensernas form är så lika som möjligt, framför allt på grundterminerna.

JF anser att kursvärderingar ska följas av att kursföreståndaren genomför en kursutvärdering, där studenternas åsikter och upplevelse av kursen bearbetas och utvärderas. Om problemområden identifieras ska relevanta åtgärder vidtas och dokumenteras. Kursutvärderingarna och relevant återkoppling ska tillgängliggöras för de studenter som besvarat respektive kursvärdering. Uppföljning av resultaten av kursutvärderingarna bör genomföras inför att kursen ges nästa gång. Kursutvärderingsresultat, eventuella beslut om åtgärder samt resonemang bakom beslut att inte

vidta åtgärd ska kommuniceras till efterföljande kursgrupp. Kursutvärderingarna och sammanställda kursvärderingar ska också publiceras på ett sätt som möjliggör att samtliga studenter kan ta del av resultatet. JF anser att NUGA ska förse med kursutvärderingarna i slutet av varje termin för möjlighet att följa upp kvalitetsarbetet i lärolagen.

Även om det som ovan nämns om kursutvärderingssystem i hög grad gäller även för kurser på avancerad nivå och nätkurser ser JF att det för dessa kurser i vissa avseenden finns andra förutsättningar. Fördjupningskurserna kräver ett hållbart och ändamålsenligt system för kurskonferenser. JF ska alltid få ta del av kursvärderingar och ges möjlighet att framföra åsikter till kursföreståndaren. Finns det kursombud för kursen bör det hållas en kurskonferens. Om inga kursombud finns ska det finnas andra möjligheter för JF att föra dialog med kursföreståndaren. För nätkurserna ska kursvärderingarna delas med JF och vid behov ska resultaten diskuteras på en kurskonferens.

4. Utbildning

4.1 Antagning, breddad rekrytering och breddat deltagande

JF anser att det vid antagningen till utbildningen ska finnas olika antagningsgrunder, till exempel betyg och högskoleprov, och ser mycket positivt på alternativa antagningsgrunder såsom kursen utvidgad juridisk introduktionskurs (UJIK). JF anser att fakulteten ska arbeta med marknadsföring av både utbildningen och alternativa antagningsmöjligheter för att nå potentiella studenter från studieovana miljöer. Det måste ges tydlig information huruvida en plats på UJIK innebär att man är garanterad en utbildningsplats på juristprogrammet eller inte. Studenterna måste också ges tydlig information om hur urval görs vid de olika antagningsgrunderna.

JF anser att Juridiska fakulteten bör ha som målbild att studenterna på juristprogrammet i Lund ska avspegla populationen i stort. Det är därför viktigt att fakulteten arbetar aktivt med både breddad rekrytering och breddat deltagande. Utöver rekryteringsfrämjande åtgärder bör detta göras genom att ge de antagna studenterna ett gott mottagande. Utbildningen ska dessutom utmärkas av stöd genomgående under utbildningen, vilket inbegriper starkt pedagogiskt stöd samt god stödverksamhet såsom föreläsningar i studieteknik och Studieverkstaden. JF välkomnar också bättre kartläggning och uppföljning av hur väl arbetet med breddad rekrytering och breddat deltagande fungerar på fakulteten för att säkerställa måluppfyllnad.

4.2 Utbildningskvalitet

JF anser att Juridiska fakulteten ska erbjuda en bred grundutbildning inom juridik och att Juridiska fakulteten i Lund bör ha som målsättning att erbjuda den mest framstående juristutbildningen i landet. En viktig komponent för högsta kvalitet i utbildningen är en stark sammanflätning mellan utbildning och forskning.

Utbildningen vid fakulteten ska ge studenterna goda förutsättningar för deras framtida yrkesval och den ska ge studenterna en mycket god förmåga att uttrycka sig juridiskt i tal och skrift. Kursinnehållet bör vara av relevans för arbetslivet. JF ser positivt på moment som innefattar praktisk färdighetsträning samt professionsträning. Vidare ser JF positivt på praktisk anknytning i utbildningen, men vill understryka vikten av att det sker kvalitetshöjande och för studenternas inlärnings skull. Vid undervisning av praktiker ska detta vara ett komplement och bör inte ersätta lärarens närvaro och engagemang. Den praktiska anknytningen bör med fördel kommuniceras till studenterna.

Utbildningen ska uppmuntra studenterna till ett kritiskt tänkande. Utbildningen ska utformas så att den uppmärksammar olika perspektiv på rätten, både i undervisning och vid examination. Samtliga kurser ska innehålla minst en alternativ undervisningsmetod, såsom grupparbeten, seminarier, praktikerseminarier eller rättegångsspel. God högskolepedagogik är en grundläggande förutsättning för lärande och är en avgörande kvalitetsfaktor inom högre utbildning. JF vill betona att högskolepedagogisk meritering ska värderas lika högt som vetenskaplig och incitamenten för kontinuerlig högskolepedagogisk meritering i den akademiska karriären behöver öka. Lärare på fakulteten måste ges tidsmässiga och ekonomiska förutsättningar till kontinuerlig pedagogisk kompetensutveckling, och detta behöver ses som meriterande av både fakulteten och Lunds universitet. JF anser att lärare som ger grundläggande undervisning under grundutbildningen ska vara disputerade lärare eller ha motsvarande kompetens. I denna kompetens ska pedagogiska färdigheter och förmåga att anlägga ett kritiskt perspektiv till ämnet som undervisas i beaktas samt förmågan att ha en pedagogisk helhetssyn. En pedagogisk helhetssyn bör innefatta hela processen från planeringsfas, till när och hur undervisningen genomförs samt hur examinationen utformas.

JF anser att studentlärarna är en tillgång och att deras undervisning ska fungera som ett komplement till den övriga undervisningen. Vidare ansvarar också fakulteten för att inbjuda gästföreläsare besitter tillräcklig pedagogisk kompetens för att upprätthålla kvalitativ utbildning och undervisning.

JF kräver även att det ska ges föreläsningar i tillräcklig utsträckning på alla relevanta delar av en kurs. Detta utesluter dock inte att det bör finnas möjlighet till läskurser på fördjupningsdelen av utbildningen.

Fakulteten bör genomgående under utbildningen visa på de många olika yrkes- och karriärmöjligheter som finns för den med juristexamen. Möjligheten till praktik ska vara god och information om sådana möjligheter ska vara utförlig samt lättillgänglig.

Det ska även fortsättningsvis finnas möjligheter till masterutbildningar vid Juridiska fakulteten. Om en eventuell ökning av antalet masterprogram blir aktuell, får det inte ske på bekostnad av befintliga program.

4.3 Kvalitetssäkring

4.3.1 Utbildningsutvärderingar

Juridiska fakulteten ska genomföra utbildningsutvärderingar av sina program i enlighet med de föreskrifter som finns på universitetet centralt och UKÄ. Vid sådana utvärderingar är det av allra största vikt att studentinflytandet är centralt och närvarande genom hela processen. Med det avses både möjlighet för JF att delta i samtliga steg av utbildningsutvärderingen, samt att om en extern bedömargrupp används, ska denna bestå av minst en studentrepresentant. En extern studentrepresentant ska alltid utses av JF och denne ska ses som en likvärdig medlem i bedömargruppen. Vidare bör JF ges möjlighet att komplettera utbildningsutvärderingen med en studentinlägga. Efter avslutad utbildningsutvärdering ska konkreta åtgärder diskuteras för att adressera utbildningsutvärderingens resultat. JF ser positivt på författandet av åtgärdsplaner för att tydliggöra vad fakulteten ska arbeta vidare med. JF ska ges möjlighet att vara med och ta fram åtgärdsplaner eller liknande dokument, men det är fakultetens ansvar att det genomförs. De åtgärder som fakulteten vidtar baserat på utvärderingen ska följas upp och utvärderas.

4.4 Feedback

JF anser att feedback (konstruktiv kritik) från lärarna är ett viktigt moment i lärandeprocessen, eftersom det ger utrymme för studenten att fördjupa sin förståelse för juridiken. JF ser hur tillgången till feedback i nuläget är otillräcklig. JF tycker att det är av största vikt att skriftliga typsvar publiceras och tillgängliggörs för studenterna efter varje examinationstillfälle. Typsvaren ska förhålla sig till reglerna för själva tentamen, till exempel eventuella ordbegränsningar. JF uppmuntrar även att det på ett tydligt sätt framgår i typsvaren vad som varit poänggivande. I de fall detta inte är ändamålsenligt för det aktuella examinationstillfället kan en examinationsgenomgång genomföras i stället. Studenterna ska ur rättade tentamina, PM, hemtentamina och uppsatser kunna utläsa hur poängsättningen har gått till. Vidare efterlyser JF utökade handledningstillfällen vid uppsatsskrivning och möjlighet till återkoppling efter inlämnad uppsats. JF vill särskilt betona att alla studenter ska erbjudas samma möjlighet till såväl handledning som feedback.

JF ser positivt på att fakulteten erbjuder ett uppsamlingstillfälle med feedback inför omexamination.

4.5 Lärarledd tid

JF anser att utbildningen genomgående eller åtminstone i hög utsträckning ska baseras på lärarledd tid så att studenter har möjlighet att vägledas i sina studier samt få en fördjupad förståelse för de

ämnesspecifika kursblocken. Juridiska fakulteten bör verka för fler lärarledda moment och ökad lärarledd tid på samtliga kurser på juristprogrammet.

4.6 Digitalisering med bibehållen kvalitet

JF uppmuntrar en ökad användning av digitala moment i utbildningen, men som ett komplement till fysisk undervisning. JF anser att digital undervisning bör ha en naturlig plats på juristprogrammet och att digitala inslag bidrar till en modern och konkurrenskraftig juristutbildning. JF vill dock betona att digitala moment inte får innebära minskad undervisning på campus, och digitala inslag ska alltid användas i kvalitetshöjande syfte. Det fysiska mötet mellan föreläsare och studenter är en viktig del av forskningsanknytningen i utbildningen. Inspelade moment får därför inte ersätta fysiska, men kan användas som komplement. Användningen av inspelade moment får vidare inte innebära att den sammanlagda arbetsbelastningen överstiger heltidsstudier.

Möjligheten till akademiska diskussioner och den akademiska miljön är en viktig del av utbildningen. JF anser därför att det fortsatt måste finnas en hög närvaro av undervisande personal på campus.

Digitala inslag i undervisningen medför inte att antalet studieplatser kan minska. JF anser att studenterna behöver ges tillgång till ett adekvat antal studieplatser och understryker att antalet studieplatser länge har varit lågt och får under inga omständigheter minska.

JF anser att utbildningens kvalitet ska bibehållas i största möjliga mån, även för moment som ges digitalt. JF anser vidare att Juridiska fakultetens arbete med säkerställandet av utbildningens kvalitet ska vara högt prioriterat, oavsett om utbildningen sker digitalt. JF understryker att digitala moment eller inslag endast ska användas, efter övervägning, om det av pedagogiska skäl bidrar till en mer kvalitativ utbildning.

4.7 Kritiskt tänkande

JF anser att utbildningen ska genomsyras av ett kritiskt och värderande förhållningssätt till rätten och dess roll i samhället. JF ser gärna att dessa moment involveras i utbildningen och i största möjliga mån även i examinationen.

4.8 Implementering av Rättighetslistan

JF anser att det är viktigt att Rättighetslistan för Lunds universitets studenter implementeras och efterföljs på Juridiska fakulteten. Både studenter och personal vid Juridiska fakulteten ska ha full kännedom om de rättigheter respektive skyldigheter som följer av Rättighetslistan. JF anser att

Juridiska fakulteten har ett ansvar för att Rättighetslistan når ut till dess anställda samt till gästföreläsare. JF accepterar att en ansökan om fakultetsspecifika undantag från Rättighetslistan kan förhandlas fram tillsammans med JF för att öka förutsägbarheten för studenterna.

4.9 Kompetensförsörjning

En välplanerad och underbyggd kompetensförsörjning är grundläggande för en kvalitativ utbildning vid Juridiska fakulteten. Kompetensförsörjningen vid fakulteten ska i första hand syfta till att säkra en tillräcklig bemanning av lärare vid fakultetens utbildningar, för att därefter även behandla eventuella strategiska satsningar. Fakultetens kompetensförsörjning ska utgå från verksamheten och utbildningens behov. Det är viktigt att uppmärksamma att juristprogrammet är ett nationellt program som i huvudsak består av svensk nationell rätt. Kompetensförsörjningen måste således formas därefter. JF anser i övrigt att lärarkåren bör ha en bredd i sin sammansättning och representera samtliga juridiska områden. Öppna utlysningar i konkurrens är utgångspunkt för rekryteringar. Befordringar kan ske utifrån verksamhetens behov.

Den rådande personalförsörjningen på fakultetens program är otillräcklig. Det gäller särskilt juristprogrammet, i synnerhet dess grundterminer där läget för vissa kurser måste anses vara akut. JF ser att det är nödvändigt att fakulteten vid beslut om utlysningar och bedömning av verksamhetens behov prioriterar och beaktar den bristande lärarförsörjningen.

Tillsättningen ska ske i forum där det finns studentrepresentation. Vid tillsättandet av lärartjänster ska särskilt stor vikt läggas vid pedagogisk skicklighet, bred ämneskunskap, och inställning gentemot studenter. Öppna provföreläsningar där den sökandes pedagogiska färdigheter prövas ska alltid hållas vid rekrytering av lektorer och professorer.

4.10 Kommunikation och information från fakulteten och universitetet

JF anser att fakulteten och universitetet inom rimlig tid ska ge tydlig information om utbildningen och verksamheten, samt om eventuella förändringar av dessa. Denna information ska finnas lättillgänglig via fakultetens hemsida eller Blackboard.

JF anser att studievägledningen ska vara tillgänglig på plats på Juridiska fakulteten, samt vara tillgänglig via mejl och telefon. Kommunikationen ska vara klar och tydlig mellan studievägledare och student.

4.11 Kursplan, litteraturlista och schema

Kursplan, litteraturlista och schema ska finnas tillgängliga på fakulteten och via internet i enlighet med Rättighetslistans tidsfrister. Kompendier som receptionen säljer ska säljas till självkostnadspris. När ny upplaga av kompendier trycks bör det tydligt framgå om innehållet i

kompndiet har förändrats sedan föregående upplaga. Utöver kvaliteten ska även jämn könsfördelning på författarna och pris beaktas vid val av kurslitteratur. Om digitala kompendier används måste det kommuniceras tydligt hur dessa kan eller ska användas vid examinationstillfället.

JF ser ett behov av en väl genomtänkt progression på juristprogrammet. Med progression avses den utveckling som studenten förväntas genomgå under programmets gång. I nuläget kan inte en sådan progression utläsas ur kursplanerna och flertalet lärandemål i utbildningsplanen kommer inte till uttryck i kursplanen. Det saknas vidare rutiner för uppföljning av att kursplanerna och utbildningsplanen överensstämmer. JF ser därtill ett behov av att fakulteten inrättar rutiner för framtagandet och reviderandet av kursplaner, bland annat för att främja enhetlighet kursplanerna emellan och att progression säkerställs. JF välkomnar att fakulteten identifierat dessa brister och ser positivt på att de åtgärdas i samband med den pågående revideringen av utbildningsplanen för juristprogrammet samt kursplanerna.

4.12 Utlandsstudier och tillgodoräknande av kurser

JF anser att det ska finnas valfrihet under utbildningen och att det ska finnas goda möjligheter att tillgodogöra sig studier vid annat lärosäte om studenten så önskar. Fakulteten ska i dessa fall informera tydligt om vilka villkor som gäller och hur eventuellt tillgodoräknande påverkar den enskilde studenten. Möjlighet till utbildning vid andra fakulteter ska finnas och sådan utbildning ska kunna räknas in i examen.

Vidare anser JF att den information om ansöknings- och urvalsprocessen till utlandsstudier som tillhandahålls bör göras tydligare samt att informationsflödet kring utbytesprocessen ökar. Vid studier i juridik utomlands anser JF att det ska framgå tydligt om studierna går att tillgodoräkna i examen. JF anser att det inte ska vara ett krav att tillgodoräkna utlandsstudier i examen.

JF anser att internationella utbyten är viktiga för att stärka utbildningen. Alla utbytesprogram ska dock vara avgiftsfria både för de studenter som reser ut och de studenter som kommer hit.

JF anser att högskolestudier ska vara avgiftsfria för medborgare i EES-länder. JF anser också att det fortsatt ska vara möjligt för högskolor och universitet att ta ut avgifter för studenter som inte är medborgare i ett EES-land.

4.13 Examination

JF kräver att alla tentamina där anonym rättning är möjlig, ska rättas anonymt. Tiden för tentamen bör vara väl tilltagen i förhållande till omfånget. Om tentamenstiden överskrider fem timmar ska möjlighet till uppdelning av tentamen beaktas.

Examinationsresultat ska tillgängliggöras för studenterna senast 15 arbetsdagar efter examinationstillfället. JF tycker att det är av största vikt att skriftliga typsvar publiceras och tillgängliggörs för studenterna efter varje examinationstillfälle. I de fall detta inte är ändamålsenligt

för det aktuella examinationstillfället kan en examinationsgenomgång genomföras i stället. Det är också viktigt att studenterna får återkoppling och feedback på skriftliga examinationsuppgifter. JF anser att resultat på ordinarie examination ska anslås minst två veckor före omexamination samt att examinationsgenomgång ska hållas inom denna tidsram. Tentamenstillfällena ska som målsättning vara förlagda till terminstid och normal arbetsvecka.

När datum för examinationstillfällena beslutas bör det vara fakultetens målsättning att i möjligaste mån beakta stora högtider i världskulturerna. JF vill uppmuntra fakulteten att ta hänsyn till stora JF-aktiviteter som berör många studenter, såsom exempelvis JiA-dagarna.

Mellan examination och påbörjande av ny kurs ska en ledig tid av minst två arbetsdagar finnas. Detta för att möjliggöra återhämtning under terminen som ett sätt att minska studierelaterad stress. Åtgärder som är ett resultat av arbetet med stressreducerande åtgärder ska utgöra åtgärder utöver de två arbetsdagarna.

JF anser att examinatorn ska finnas till hands någon gång under examinationstillfället. Detta ska även gälla studenter som får pedagogiskt stöd i samband med examinationen. Examinatorn som kommer till examinationen ska också vara väl insatt i alla tentamensfrågor, även om personen inte är upphovsperson till frågan.

Studenterna ska vid omtentamen ges möjlighet att tentera på samma kurslitteratur som var aktuell vid ordinarie tentamenstillfälle om omtentamen sker inom ett år från ordinarie tentamen. JF anser att tentamensfrågorna ska korrespondera med kursinnehållet. JF kräver att tentamensfrågorna samt tentamen i sin helhet ska korrekturläsas noggrant även efter att tentamen är sammanställd av en kursadministratör. JF efterlyser uppdaterade typsvar av hög kvalitet till alla extentamina.

Vid tentamensförberedande uppsatser anser JF att det måste finnas tillfälle till omexamination före det ordinarie tentamenstillfället.

JF uppmuntrar användning av alternativa examinationsformer, till exempel hemtentamina, uppsatser, redovisningar, muntliga examinationer, PM, rättegångsspel och grupparbeten. De uppgifter som ska lösas vid de olika examinationsmomenten bör utformas så att de är relevanta för arbetslivet och på bästa sätt ger studenterna möjlighet att tillgodogöra sig kunskap under kursen. JF anser dock att då examination genomförs i grupp ska bedömningen av studentens prestation ändå ske individuellt.

JF anser att riktlinjerna om omprövningsprocessen av betyg bör bli tydligare. JF anser att det bör finnas en tydlig tidsram för hur lång tid en omprövning får ta från att begäran om omprövning inkommit till dess att studenten erhåller svar. JF vill även uppmuntra till motivering av beslut rörande omprövning.

4.14 Uppdragsutbildning

Uppdragsutbildning får inte ge akademiska poäng, såvida inte kursdeltagaren uppfyller de av Juridiska fakulteten uppställda behörighetskraven för den specifika kursen såsom behörighetskraven uppställs i de fall kursen ges som poänggivande kurs med exakt samma innehåll som uppdragsutbildningskursen.

Uppdragsutbildning får inte möjliggöra köp av kurser från grundterminerna. Uppdragsutbildningar får inte under några omständigheter inverka negativt på utbildningen på grund och avancerad nivå.

4.15 Åsikter med anledning av Bologna processen

JF ställer sig positiv till att förlänga juristprogrammet till fem år för att undvika konkurrensnackdelar gentemot eventuella masterutbildningar i juridik. Förutsättningen för en sådan förlängning är att CSN:s studiestödssystem anpassas till detta och att förlängningen är relevant för utbildningen.

JF ställer sig även positiv till ECTS poängsystem för tillgodoräknande av poäng i Sverige.

5. Jämställdhet och lika villkor

JF understryker vikten av att värna om alla människors lika värde och att därför motverka all form av diskriminering och stereotypisering. JF anser att Juridiska fakulteten ska bedriva ett aktivt arbete med jämställdhet och lika villkor samt alltid bemöta alla studenter med respekt. Undervisande personal ska arbeta för att alla studenter ges lika stort utrymme under föreläsningar och seminarier.

JF anser att fakulteten har ett ansvar för att tillämpa ett perspektiv för jämställdhet och lika villkor i undervisningen. JF anser att det är viktigt att detta görs på ett seriöst och väl integrerat sätt av lärare som är utbildade och väl insatta i att undervisa i ett kritiskt förhållningssätt.

JF anser att kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, social grupp tillhörighet eller ålder inte ska vara en faktor som påverkar hur en individ bemöts eller behandlas. Det är viktigt för JF att samtliga studenter behandlas lika oavsett vad.

JF anser att Juridiska fakulteten ska vara öppen för alla och att det ska finnas resurser att ge extra stöd till studenter med funktionsnedsättning. Fakulteten ska under hela sin öppettid vara tillgänglig för människor med rörelsenedsättning. JF anser att Juridiska fakulteten ska vidta åtgärder för tillgänglighet för att säkerställa att studenter med funktionsnedsättningar får en, i största möjliga utsträckning, likvärdig studiesituation. Detta kan exempelvis göras genom att erbjuda anpassad eller alternativ examination. Åtgärderna ska anpassas utifrån varje enskild students behov.

JF anser att det är viktigt att fakulteten arbetar aktivt med breddad rekrytering och breddat deltagande, med anledning av rådande snedfördelning avseende etnisk tillhörighet och social gruppstillhörighet bland studenterna. Vidare är det viktigt att fakulteten strävar efter en jämn könsfördelning inom personalkåren.

6. Andra studierelaterade frågor

6.1 Ekonomi

JF anser att CSN:s bidragsdel ska höjas. Återbetalning av studiemedel ska inte behöva ske de första två yrkesverksamma åren efter examen. Dispens från CSN:s begränsning av antal studietermener med studiemedel ska beviljas om det är relevant för målet med den totala utbildningen. På varje termin ska möjlighet finnas till en dugga eller motsvarande för att på så vis få studiemedel trots att en tentamen inte är godkänd.

6.2 Bostad

Det sammantagna bostadsbeståndet i Lund ska vara sådant att samtliga studenter kan erhålla bostad. Lunds universitet bör ta ett särskilt ansvar för inresande internationella studenters boende.

Det ska finnas studentbostäder som fyller de särskilda behov som vissa studenter efterfrågar, såsom anpassning för funktionsnedsättning, alkoholfritt boende eller större boyta för studenter med barn.

6.3 Studenthälsa

JF anser att studenthälsovården är viktig. Studenterna ska erbjudas avgiftsfri psykiatrisk och somatisk vård. Utöver detta bör det finnas tillgång till avgiftsfri gynekologi, urologi och avgiftsfri tandvård. Studenthälsan bör arbeta både förebyggande och behandlande. Studenthälsan bör i synnerhet ha en hög närvaro under de tidiga terminerna på juristprogrammet och arbeta aktivt med att synliggöra sin tillgänglighet för studenterna vid Juridiska fakulteten.

Studenthälsan bör ha en nära dialog med LUS och säkerställa studentinflytande i Studenthälsans samtliga beslutande och beredande organ. Studenthälsans bemanning bör vara hög, och särskild beredskap bör finnas för att hantera högre tryck under de perioder på året då studenter oftast söker hjälp och stöd. JF anser även att Studenthälsans tjänster bör vara tillgängliga under sommarperioden. Studenthälsan bör ha som målsättning att erbjuda målgruppsanpassat stöd till studentgrupper med olika behov.

JF anser vidare att fakulteten bör kommunicera ut de stödfunktioner som universitetet tillhandahåller.

Det är viktigt att det finns fortsatt tillgång till prisvärda motionsanläggningar för studenterna vid Juridiska fakulteten.

6.4 Studenter med barn

Tillgång till barnomsorg för studenter med barn ska finnas. Denna ska vara inriktad på studenters särskilda behov. Studenter med barn ska inte förlora sin föräldrapenning om de blir av med sina studiemedel. Dessutom bör de även fortsättningsvis få extra studiebidrag från CSN.

6.5 Sjukdom under studietiden

Om en student blir sjuk under sin studietid ska det finnas ekonomiskt utrymme för sjukskrivning. Studielån för tiden som en student varit sjukskriven ska skrivas av till så stor del studenten missat poäng. Är en student sjukskriven under en längre period ska den tiden inte räknas med i det totala antalet terminer som man har rätt till studiemedel från CSN. Vidare anser JF att rutinen för sjukskrivning bör vara tydlig och kommuniceras till studenter vid behov.

7. Övriga utbildningsanknutna frågor

7.1 Tingsantagning

JF anser att det vid tingsantagningen ska finnas flera olika antagningsgrunder, exempelvis intervjuer, samt möjlighet att tillgodoräkna sig övriga meriter. JF ser positivt på möjligheterna att tillgodoräkna sig meritpoäng från arbete med inslag av normtillämpning.

JF anser att betygen bör tillmätas en mindre betydelse än i dagsläget samt att notariebetygen bör avskaffas.

JF ställer sig negativ till en minskning av det totala antalet notarieplatser.

JF anser att Domstolsverket har ett stort ansvar när det kommer till att arbeta aktivt för att minska juriststudenternas studierelaterade stress.

7.2 Science Village (SV) och etableringen vid Brunnsnäs

JF anser att det är viktigt att den kollektiva studentpopulationens villkor står i centrum vid en etablering vid SV och närliggande forskningsinstitutioner. De studenter vars utbildningar berörs av etableringen måste erbjudas goda studievillkor. Hänsyn måste även tas till de studenter som inte studerar vid utbildningar direkt berörda av etableringen vid SV. Det är centralt att de utbildningar som inte berörs av etableringen förblir geografiskt sammanhållna och att den ekonomiska påverkan på dessa utbildningar förblir minimal.

JF anser att kostnaderna för etableringen vid Brunnsnög så långt som möjligt ska täckas av berörda fakulteter och inte belasta de fakulteter som inte direkt berörs eller gynnas av etableringen. JF ser gärna att satsningar för kvalitetshöjning görs även för de torra fakulteternas studenter. JF anser att inga ytterligare satsningar av universitetsgemensamma medel på SV utöver de redan anslagna 25 % max 30 mkr får anslås utan att motsvarande satsningar presenteras på HSTJ-ämnen, medicin och konst. Sådana satsningar presenteras lämpligen genom en investeringsplan för Lunds universitet.

JF anser att det är av högsta vikt att etableringen av SV vid Brunnsnög genomförs i dialog med studenterna. Studentrepresentation ska förekomma i samtliga beslutande och beredande organ som behandlar frågan.

7.3 Rankning

JF anser att Juridiska fakulteten ska ha som målsättning att erbjuda den mest framstående juristutbildningen i landet. Detta innefattar att säkra så att grundutbildningen och masterutbildningarna får en bra placering i internationell rankning i förhållande till andra svenska lärosäten.

JF anser vidare att Juridiska fakulteten bör förhålla sig aktiv till rankningarna genom att hålla sig uppdaterade på vad de egentligen mäter. Rankningssystem som till stor del är fokuserade på forskning får dock inte leda till att kvaliteten på utbildningen eller andra utbildningsfrågor bortprioriteras. Vid fakultetens interna kvalitetssäkringsarbete motsätter sig inte JF en medvetenhet kring hur de beslut som fattas kan påverka resultatet på rankningarna men JF anser inte att rankningen är något som bör vara styrande.

7.4 Det breda universitetet

JF ser positivt på att Lunds universitet arbetar för att värna om och tillvarata den bredd som finns i universitetets utbildningar. Det är önskvärt att studenterna förses med bred kompetens för att kunna möta samtidens och framtidens utmaningar. Att universitetet kan erbjuda bredd bidrar till att Lunds universitet blir mer attraktivt och tillgången till fakultetsöverskridande studier möjliggör nischade specialiseringar och bredare expertkunskap. En ökad bredd ska dock inte ske på bekostnad av de spetsiga programutbildningarna såsom juristprogrammet.

Juridiska fakulteten bör lyfta fram tvärvetenskapliga perspektiv i utbildningen och verka för att undanröja formella hinder för de studenter som vill läsa kurser på andra fakulteter. JF välkomnar också att fakulteten ser över möjligheterna att frigöra ytterligare tid inom ramen för juristprogrammet för att studenterna ska kunna studera en eller flera kurser vid någon annan fakultet för att på så sätt bredda sin profil.

JF anser att bredd inom utbildning ska vara något frivilligt och något som universitetet och fakulteterna uppmuntrar till, utan tvång. Uppmuntran till ett breddat lärande kan med fördel ske genom tydlig information och faktiskt möjlighet för studenterna att genomföra det.

7.5 Miljö, klimat och hållbarhet

Juridiska fakulteten och JF ska sträva efter en ökad miljömedvetenhet, till exempel genom källsortering och andra långsiktigt miljöförbättrande åtgärder, såsom digitalisering av material. JF anser att Juridiska fakulteten ska underlätta för studenter och personal att göra miljömedvetna val.

JF anser vidare att Juridiska fakulteten och Lunds universitet i största möjliga mån bör undvika flygresor och i stället välja mer hållbara alternativ såsom tågresor för att minska påverkan på klimatet.

JF anser att det är viktigt att Juridiska fakulteten säkerställer att alla studenter förvärvar kunskap och förståelse kring hållbar utveckling och framför allt hur detta relaterar till juristutbildningen. För att uppnå detta bör fakulteten erbjuda kompetensutveckling för sin personal.

JF välkomnar också att Juridiska fakulteten erbjuder möjlighet till, uppmuntrar och stöttar studentinitiativ inom området.

8. Övriga andra frågor

8.1 Studentsamarbete

8.1.1 Lunds universitets studentkårer (LUS)

JF anser att det är viktigt med ett välfungerande samarbete mellan studentkårerna i Lund. Studentkårerna ska gemensamt välja studentrepresentanter till universitetets organ och i övrigt samarbeta i gemensamma frågor. Kårsamarbetet ska bedrivas med minsta gemensamma nämnare som grund och bestämmanderätten ska finnas kvar hos de enskilda kårerna. JF är mot ett eventuellt införande av en storkår i Lund. JF ska, i samverkan med de övriga kårerna representerade i LUS, driva frågor som gynnar juriststudenter och Lunds studentliv i stort.

8.1.2 Studentlund

JF anser att det är viktigt med ett välfungerande samarbete mellan aktörerna inom Studentlund. JF ska arbeta för att ständigt förbättra relationerna med de övriga avtalsparterna.

8.1.3 Akademiska Föreningen

Akademiska Föreningen (AF) bör finnas för samtliga studenter. Huvudmannskapet bör ligga på nationerna och kårerna. JF är inte öppna för ett eventuellt individuellt medlemskap, och anser för det fall detta blir aktuellt, att AF-borgen ska skiljas från verksamheten och kvarstå som obligatorium för att säkra att AF-borgen fortsätter vara under studenternas kontroll.

8.1.4 Nationellt samarbete

Det finns ett värde i att JF ska bedriva nationell utbildningsbevakning, vilket sker genom Juris studerande riksorganisation (JURO). JF anser att det är viktigt med ett välfungerande samarbete av samtliga medlemsorganisationer och JF bör arbeta för en fortsatt utveckling av JURO. I de frågor på nationell nivå som berör juriststudenterna vid Lunds universitet, bör JF driva på och delta i JURO:s påverkansarbete för att uppnå största möjliga genomslag.

8.2 Näringslivet och arbetsmarknad

JF anser att ett utbyte av tjänster med näringslivet är en viktig del av kårens verksamhet och att samarbeten av det slaget erbjuder ett mervärde för juriststudenterna vid Juridiska fakulteten i Lund. Rena sponsorsamarbeten får också förekomma. JF är mycket positivt inställd till samarbeten med arbetsmarknaden, för att ge medlemmar i JF ett så brett perspektiv som möjligt på möjligheterna efter avlagd examen. Detta breda perspektiv ska bland annat innebära att studenterna erbjuds kontakt med arbetsgivare som arbetar med olika rättsområden samt arbetsgivare som erbjuder en internationell karriär.